

« Για μια Ελλάδα υπερήφανη και ισχυρή.»

Το ελληνικό Εθνικό Αφήγημα: Κυριαρχία στη θάλασσα.

**Γράφει ο Στρατηγός Μιχαήλ Δημητρίου Κωσταράκος. Επίτιμος Αρχηγός ΓΕΕΘΑ.
π. Πρόεδρος της Στρατιωτικής Επιτροπής της ΕΕ.**

**«...Μέγα γαρ το της θαλάσσης κράτος...(Η κυριαρχία στη θάλασσα είναι
μεγάλο πλεονέκτημα)»**

Θουκυδίδου Ιστορίαι 1.143.5

Η πρόσφατη έντονη αναθεωρητική πολιτική στάση της Τουρκίας στο Αιγαίο και την Αν. Μεσόγειο αποτελεί υλοποίηση του νέου τουρκικού αφηγήματος της «Γαλάζιας Πατρίδας» που τόση έκταση έλαβε στον ελληνικό αλλά και τον τουρκικό Τύπο. Το αφήγημα της «Γαλάζιας Πατρίδας» είναι ακριβώς η περιγραφή της επιστροφής των Τούρκων στη διεκδίκηση του ελέγχου των θαλάσσιων γραμμών συγκοινωνιών στη Μεσόγειο, στη συμμετοχή με τουρκικούς όρους στο μοίρασμα του θαλάσσιου πλούτου στο Αιγαίο και την Αν. Μεσόγειο και στη δυναμική άρση του ελληνικού στρατηγικού εναγκαλισμού στο Αιγαίο από τα ελληνικά νησιά. Το τουρκικό αφήγημα ουσιαστικά συνιστά πολιτική απεριορίστων στόχων και η υλοποίηση του απαιτεί ισχυρές και αυτόνομες Ένοπλες Δυνάμεις(ΕΔ). Γι αυτό και η Τουρκία έχει αρχίσει από

δεκαετίες αυτή την προσπάθεια αύξησης, κατά κύριο λόγο της ναυτικής αλλά και της αεροπορικής της ισχύος.

Η αντίδρασή μας ως κράτος στην τουρκική αναθεωρητικότητα κατά τη γνώμη μου οφείλει να κινείται σε δύο μη παράλληλα επίπεδα:

Το πρώτο είναι το στρατιωτικό, με την διατήρηση ικανής αποτρεπτικής ισχύος και την αξιόπιστη προβολή της για την αποφυγή δημιουργίας τετελεσμένων σύμφωνα με το δόγμα μας που είναι αποτρεπτικό- αμυντικό.

Το δεύτερο επίπεδο είναι το διπλωματικό, με την προβολή των γεγονότων και την προσπάθεια δημιουργίας ευνοϊκού προς εμάς διεθνούς κλίματος το οποίο θα αναγκάσει την Τουρκία να μεταβάλλει στάση, ή να υποχωρεί κατά περίπτωση σταθμίζοντας τις συνέπειες.

Και τα δυο επίπεδα όμως θα πρέπει να είναι αλληλοτροφοδοτούμενα, αλληλοσυμπληρούμενα και σε συνεργασία και συγχρονισμό μεταξύ τους και να υπακούουν και να εξυπηρετούν ένα κοινό εθνικό αφήγημα. Ένα αφήγημα που θα περιγράφει επακριβώς τα όρια (τις κόκκινες γραμμές) των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων και θα εξηγεί στη διεθνή κοινότητα ότι δεν θα ανεχθούμε παραβιάσεις τους. Σε απλά ελληνικά, να διατυπώσουμε με σαφήνεια τι θα συμβεί σε όποιον παραβιάσει αυτά τα όρια. Χωρίς απειλές τύπου *casus bellikai* χωρίς να απευθύνεται σε κανένα γείτονα. Ξεκάθαρο όμως σε όλους, όπως ξεκάθαρη πρέπει να είναι και η ποινή παραβίασης τους. Δεν ξέρω αν γεωγραφικές συντεταγμένες θα δηλωθούν επίσημα στον ΟΗΕ. Αυτό είναι κάτι που θα το αποφασίσει το ΥΠΕΞ. Αρκεί να έχει γνωστοποιηθεί (άτυπα ίσως) σε όλους τους γείτονες αλλά και στις Ένοπλες Δυνάμεις μας έτσι ώστε όλοι να ξέρουν ξεκάθαρα πλέον τι υπερασπίζονται και τι πρέπει σε κάθε περίπτωση να παραμείνει ελληνικό. Δεν έχει σημασία αν οι Τούρκοι ή άλλοι γείτονες αμφισβητούν αυτή την οριοθέτηση. Θα πρέπει απλώς να ξέρουν τα όρια μέσα από τα οποία θα συναντήσουν την δυναμική - όχι υποχρεωτικά στρατιωτική - αντίδραση μας. Το ενδεχόμενο ερευνών και γεωτρήσεων ξένων χωρών σε περιοχές που μεταξύ μας και σιωπηλά θεωρούμε δικές μας ή καθημερινών ανενόχλητων υπερπτήσεων εχθρικών αεροσκαφών πάνω από τα κεφάλια των πολιτών μας που υπερασπίζονται και προστατεύουν οι ΕΔ μας, δεν μας τιμά σαν χώρα που θέλει να θεωρείται κυρίαρχη και ανεξάρτητη.

Θέλω να ονομάζω το αφήγημα αυτό «Το κράτος της θάλασσας» δηλαδή «Η θαλάσσια κυριαρχία» στηριγμένο στη Θουκυδίδεια απόδοση του ρητού

«μέγα το της θαλάσσης κράτος», δηλαδή, είναι μεγάλο πράγμα η κυριαρχία στη θάλασσα. Και αυτό πρέπει να είναι το ελληνικό αφήγημα, το αντίστοιχο της τουρκικής «Γαλάζιας Πατρίδας» όχι γιατί αφορά μόνο το θαλάσσιο χώρο αλλά γιατί πρέπει να υπενθυμίζει σε όλους ότι οι Έλληνες ήταν πάντα ένας ναυτικός λαός που κυριαρχεί με ειρηνικά ή πολεμικά μέσα στις θάλασσες τα τελευταία 3000 χρόνια και ο οποίος όταν κινδύνεψε η σωτηρία του ήρθε τις περισσότερες φορές από τη θάλασσα. Και τώρα ήρθε και πάλι η στιγμή κατά την οποία απαιτείται να επιβεβαιώσει την κυριαρχία του στη θάλασσα.

Όχι όμως μόνο οριοθετήσεις και απαγορευμένες ενέργειες. Σε αυτό το αφήγημα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε προς όλους, αλλά πρώτα-πρώτα στους ίδιους τους εαυτούς μας, αν επιθυμούμε ή όχι να αυξήσουμε τα χωρικά μας ύδατα σε 10 ή 12 νμ, αν σχεδιάζουμε να ευθυγραμμίσουμε τον εναέριο με τον θαλάσσιο εθνικό μας χώρο, αν αξίζει να ενδώσουμε στις πονηρές κωλυσιεργίες των Αιγυπτίων, αν πρόκειται να αποδεχθούμε ή όχι τμηματική ΑΟΖ, αν τα νησιά μας είναι ολότελα δικά μας ή σύμφωνα με τον νέο όρο «επήρεια» ανήκουν και λίγο σε άλλους καθώς και αν και πότε θα συμφωνήσουμε για την ΑΟΖ με την Κύπρο. Θα πρέπει επίσης να αποφασίσουμε αν η Κύπρος «κείται μακρά» ή αν θέλουμε - και εμείς και οι Κύπριοι - ένα Ενιαίο Αμυντικό Χώρο. Απαντώντας σε όλα αυτά τα ερωτήματα και προσδιορίζοντας όλα αυτά τα «όρια», «Το κράτος της θάλασσας» πρέπει να γίνει η συμφωνημένη, αμετακίνητη, μη διαπραγματεύσιμη και ξεκάθαρη στρατηγική μας στην ασταθή περιοχή της Αν. Μεσογείου, έχοντας διαρκώς στο μυαλό μας τη ρήση του Σουν Τσού ότι «Τακτική χωρίς Στρατηγική είναι απλώς θόρυβος πριν από την ήττα».

Το αφήγημα αυτό πρέπει να αποτελέσει την βάση για την οργάνωση, τη διάταξη και τα εξοπλιστικά προγράμματα των ΕΔ. Η οργάνωση των ΕΔ πρέπει να συμπληρωθεί όπου έχει ελλείψεις, με απόλυτη προτεραιότητα στον χώρο του Αιγαίου και με προτεραιότητα στις αεροναυτικές μας δυνατότητες (Στόλος και ΠΑ) και στις αεροκίνητες δυνάμεις του ΣΞ. Η διάταξη μας, και αυτό έχει αποφασισθεί από τη Βουλή των Ελλήνων από το 2013 και αγνοήθηκε από τις ενδιάμεσες πολιτικοστρατιωτικές ηγεσίες, πρέπει να μετακινηθεί προς τα Νότια και Νοτιοανατολικά με ένα σαφή προσανατολισμό αλλά και δυνατότητες επέμβασης προς την Αν. Μεσόγειο. Τέλος τα εξοπλιστικά μας προγράμματα πρέπει να αποβλέπουν στην απόκτηση αυτών των δυνατοτήτων,

που θα επιτρέψουν στη χώρα να κυριαρχεί στο Αιγαίο και να επεμβαίνει αποτελεσματικά στην Αν. Μεσόγειο αποκτώντας ένα «μακρύ και ισχυρό χέρι» στρατιωτικής παρέμβασης και επιτέλους Πολεμικό Ναυτικό Ανοικτής Θαλάσσης (Blue Water Navy). Και βέβαια πριν από όλα αυτά πρέπει να φροντίσει για την απόλυτη επιχειρησιακή διαθεσιμότητα όλων των μέσων και δυνατοτήτων που ήδη διαθέτει.

Η διπλωματία μας από την άλλη πλευρά θα πρέπει να μάθει να αξιοποιεί όλες αυτές τις στρατιωτικές δυνατότητες, γιατί είναι το κύριο όπλο που διαθέτει για να κάνει τους αντιπάλους να λάβουν σοβαρά τις απόψεις μας για το Διεθνές Δίκαιο και την διεθνή έννομη τάξη ή να αποφευχθεί να συρθεί οι χώρα σε ανεπιθύμητες διαπραγματεύσεις. Παρόλο που όλοι συμφωνούμε απόλυτα ότι στον 21^ο αιώνα δεν υπάρχουν στρατιωτικές λύσεις πολιτικών διεθνών προβλημάτων, χωρίς αξιόπιστες στρατιωτικές δυνατότητες, καταλήγουμε σε διαπραγματεύσεις «με το περίστροφο στο τραπέζι», κάτι που είναι απόλυτα απαράδεκτο. Είναι εξάλλου γνωστό και πολλές φορές διατυπωμένο σε επίσημα τουρκικά έγγραφα εθνικής τους στρατηγικής, ότι η Τουρκία επιδιώκει να αφήνει στους αντιπάλους της δύο μόνο επιλογές: να συμφωνήσουν με τα τετελεσμένα που δημιουργήσε ή να αντιμετωπίσουν την μεγάλη στρατιωτική της ισχύ. Όταν αυτό είναι το *modus operandi* αντιπάλου σου, η απόκτηση αξιόπιστων στρατιωτικών δυνατοτήτων είναι κατά τη γνώμη μου μονόδρομος για την εξασφάλιση αποτελεσματικών και ισορροπημένων διαπραγματεύσεων.

Τέλος, σε αυτό το αφήγημα πρέπει να δώσουμε ξεκάθαρα την εντύπωση, με απόλυτη σιγουριά όμως, ότι οι Έλληνες, όταν απειλούμαστε στεκόμαστε στα πόδια μας, κοιτάμε τον αντίπαλο στα μάτια και τον αντιμετωπίζουμε αποφασιστικά με όλες μας τις δυνάμεις και για όσο χρόνο απαιτείται, κάτι που μας κάνει ισχυρούς και επικίνδυνους αντίπαλους, οι οποίοι είναι εξαιρετικά δύσκολο να νικηθούν.